

Johannes 14, 1-12 – Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven

1) Beste mensen, vond u het gister ook zo'n spannende en zenuwslopende dag? Heeft u ook van de ochtend tot de nacht rusteloos gewacht? Immers, 21 mei zou het einde der tijden aanbreken! Althans, volgens de Amerikaanse theoloog en profeet Harold Camping. Reeds in 1994 voorspelde hij al eens het einde der tijden, op basis van nauwkeurige lezing van bijbelse gegevens. Maar toen de betreffende dag rustig verstreken was, en hij de Bijbel er nog eens op nasloeg, concludeerde Harold dat hij per ongeluk een foutieve berekening gemaakt had. Deze keer was hij echter zeker van zijn zaak, en zelfs op de stations van ons kleine landje hingen zijn kleurrijke, waarschuwendende posters! 'Dag des Oordeels – 21 mei – met daarop een keurmerkstempel 'De Bijbel garandeert het!'. Alsof het een advertentie is voor een nieuw wasmiddel. Ook de NOS en andere media gaven er ruime aandacht aan...

2) Mochten we gister nog getwijfeld hebben, deze ochtend weten wij inmiddels: niet de Dag des Oordeels is aangebroken, maar gewoon de Dag des Heren; het wachten was wederom vergeefs... Telkens weer staat er iemand of een groep christenen op die het einde der tijden voorspellen. Maar waarom toch? En waarom zo eigenwijs? De Heer zelf is toch meer dan duidelijk als Hij zegt: *"Niemand weet wanneer die dag en dat moment zullen aanbreken, ook de hemelse engelen en de Zoon niet, alleen de Vader weet het."*

Het handelen van deze eschatologische, eindtijdelijke christenen is zeer paradoxaal. Want zelf ervaren ze zich waarschijnlijk als uitverkorenen, als vlekkeloze volgelingen van Jezus Christus, maar in hun voorspelling lappen ze juist de woorden van Jezus zelf aan hun laars, verheffen ze zich zo feitelijk boven de goddelijke Zoon. Want zelfs de Logos, het Woord, de Christus, zegt dat Hij in Zijn waarachtige, menselijke staat, het precieze aanbreken van deze dag niet kan voorspellen.

3) Waarom toch telkens weer die voorspellingen over het einde der tijden? Wat zou daar toch de diepere motivatie of oorzaak van kunnen zijn? Hoe kunnen deze zelfbenoemde profeten toch zonder blikken of blozen de H. Schrift zo verbijsterend selectief en tegenstrijdig lezen?

Misschien is het simpelweg een samengaan van waangedachten en machtswellust dat hen blind maakt. Zo'n zelfbenoemde profeet weet dikwijls een groep volgelingen aan zich te binden, die soms volledig afhankelijk van hem worden. De nieuwe profeet maakt veelal gebruik van angstige beelden en waarschuwingen om de volgelingen te onderrichten. Sommigen stellen zelfs dat je bij hen persoonlijk moet aansluiten om het eeuwige heil te ontvangen; velen gaan verloren, maar een kleine rest wordt gered. Het kan ook voorkomen dat de waanzin volledig doorslaat, en de profeet zichzelf goddelijke macht gaat toekennen. De groepen, of sektes, rondom deze goddelijke profeten eindigen vaak in een tragische, massale zelfdoding.

4) Jaren geleden had ik eens een discussie met een vriend over de betekenis van Jezus. Plots zei hij – ik vermoed om mij te stangen – dat hij Jezus maar een waanzinnige vond. Iemand die zegt dat hij *'de Weg, de Waarheid en het Leven is'* en *'Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij'*, die is niet goed bij zijn hoofd. Om eerlijk te zijn, daar zit natuurlijk wel wat in. Zo had ik zelf nooit naar die woorden gekeken, ik vond ze vooral krachtig, mooi en onthullend. En dat vind ik nog steeds, maar waarom zijn wij eigenlijk zo coulant naar Jezus? Waarom gaan we redelijk vanzelfsprekend, zelfs in onze momenten van twijfel, mee met Zijn uitdagende en indringende uitspraken en goddelijke claim? Vele van Jezus' tijdgenoten waren inderdaad van mening dat Hij een waanzinnige was, een gevaarlijke gek, zoals wij tegenwoordig elke zelfbenoemde profeet die het einde der tijden voorspelt, of die zich met Jezus identificeert, gek en waanzinning verklaren.

5) Wat maakt Jezus anders, wat kunnen we vinden in Zijn woorden, Zijn handelen, Zijn leven, waardoor we met recht Zijn goddelijke claim betrouwbaar en geduldig kunnen overdenken en proberen een plek te geven in ons hart? Dit is een vraag die ik even kort bij u wil neerleggen. Waarom verklaart u Jezus niet voor gek? Waarom verzamelt u zich hier rondom Hem?

Misschien heeft u voor uzelf een antwoord gevonden door Hem als een wijze en goede, een bijzondere man te zien. Iemand die op ongekenne wijze vanuit de liefde leeft en ons gevoelig en open maakt voor de barmhartige Schepper. Een profeet en gids in ons leven. Dit is een mooie en ware omschrijving van wie Jezus is, en wat Zijn betekenis is voor ons. Maar het is tevens een omschrijving die Jezus' diepste claim uit de weg gaat: namelijk dat Hij niet enkel doorwijst naar God, maar dat Hij zelf God is. Jezus zegt niet: Ik help jullie de weg naar God te leren kennen, nee Hij zegt 'Ik ben de Weg'. Hij zegt niet: Ik help jullie de waarheid over God te ontdekken, nee Hij zegt 'Ik ben de Waarheid'. Hij zegt niet: Ik help jullie goed te leven, nee Hij zegt 'Ik ben het Leven'.

Wij moeten toch echt iets met deze uitpraken, deze claim van Jezus doen in ons leven. Het volstaat eigenlijk niet om Hem simpelweg als een goede, wijze en liefdevolle man te omschrijven en na te volgen. Natuurlijk vertelt Hij boeiende en troostende parabels waardoor wij God beter leren verstaan. Natuurlijk doorbreekt Hij sociale muren door melaatsen, armen, Samaritanen en vrouwen van lichte zeden in Zijn hart te sluiten. Maar hierin is Hij niet uniek, toen niet en nu niet. Gelukkig maar; vele mensen kunnen teken zijn van diep geloof en oprechte naastenliefde. Ook wij.

6) Waarom verzamelt u zich hier rondom Jezus Christus? In het evangelie van vandaag is Jezus zeer uitgesproken in Zijn identificatie met de Vader: *Wie Mij ziet, ziet de Vader, Ik ben in de Vader en de Vader is in Mij.*

Het klinkt ook subtiel door als Jezus over de hemel komt te spreken, het huis van de Vader. Hij zegt: *"Als Ik ben heengegaan en een plaats voor u heb bereid, kom Ik terug om u op te nemen bij Mij..."*. Hier verwijst Jezus dus niet vanzelfsprekend door naar de Vader, maar stopt Hij bij zichzelf: het huis van de Vader, is ook het huis van de Zoon.

7) Dit is de grote onthulling die vandaag voor de apostelen en voor ons klinkt. En zoals de apostelen door Jezus' woorden in verwarring raken, zo mag dat ook voor ons gelden. Maar uiteindelijk zijn de apostelen tot dit geloof gekomen, en Zijn ze Jezus gaan verkondigen als de ene en unieke goddelijke Zoon. Waarom toch? Deze vraag moeten we blijven overdenken om ons geloof levend en relevant te houden. En deze vraag zult u zelf moeten beantwoorden, maar u wordt hierin wel gedragen door de christelijke gemeenschap nu en door alle tijden heen. Telkens als u de Bijbel leest, laat deze vraag meeklinken, want het zal op een verrassende en subtiële manier de teksten en getuigenissen voor u ontsluiten.

8) Ten slotte wil ik u een eenvoudig voorbeeld te geven uit het Evangelie van vandaag, iets dat mij persoonlijk vertrouwen geeft in Jezus, en waardoor ik bereid ben zijn goddelijke claim met hoop en geduld te blijven overdenken: Jezus komt net als vele eschatologische profeten, toen en nu, over de eindtijd te spreken. Maar Zijn woorden zijn ongewoon, Hij zegt: *"Laat uw hart niet verontrust worden"*, wees niet bang, want *'In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen'*. Jezus predikt niet de angst om de mensen te bekeren en aan Zich te binden, en Hij richt zich niet tot een sektarische, kleine heilige rest, nee, Zijn woorden zijn rustig, barmhartig, liefdevol, vergevend, hoopvol en gericht tot iedereen. Dat is onze God, dit is Jezus. Amen.

- pastoraal werker Yuri Saris